

на глава. Въ осемь окръга, относителното производство отъ бобоветѣ надминава това срѣдното за Княжеството, а въ 14 — се намира подъ него. По производството на глава отъ картофитѣ, първо мѣсто заема Пловдивски окръгъ, а послѣдно — Трънски — 900 грамма на глава. Въ окръжитѣ Пловдивски, Шюменски, Свищовски и Сливенски, производимото се количество картофи на глава прѣвншава срѣдното за Княжеството, а въ останалитѣ 18 — по-малко.

За да можемъ да сѣдимъ, въ каква степенъ тия храни удовлетворяватъ населението като такива, необходимо е да направимъ и съ тѣхъ сѣщото, което направихме съ зърненитѣ храни, т. е. да сравнимъ производството съ баланса отъ вноса и износа. Вноса и износа прѣзъ годинитѣ 1890, 1891 и 1892, прѣзъ които е изнесенъ излишѣка отъ въпроснитѣ храни, ако, разбира се е имало такъвъ, или нѣкъ набавенъ недостига, спорѣдъ статистиката за търговията ни съ чуждитѣ държави прѣзъ сѣщитѣ години, е билъ, както слѣдва :

Години	Бобове		Картофи		Орисъ		Всичко	
	Износъ	Вносъ	Износъ	Вносъ	Износъ	Вносъ	Износъ	Вносъ
	К И Л О Г Р А М М И							
1890	1021428	172605	34556	22476	30513	3553000	1086497	3748080
1891	805560	797320	135520	278	9980	4890100	950060	5687690
1892	1179980	429000	119360	900	11200	4739910	1410540	5169810
Срѣдно	1002320	466310	96480	7550	17230	4394340	1116040	4868200

Отъ тѣзи табличка се вижда, че износа отъ бобоветѣ и картофитѣ прѣвншава вноса отъ сѣщитѣ въ два и половина пѣти, а това показва, че тия варива, слѣдъ като удовлетворяватъ населението достатъчно, даватъ единъ излишѣкъ отъ около единъ милионъ килограми, който се изнася навънъ. Не е така, обаче, и съ ориза, понеже, освѣнъ гдѣто се коносомира всичкия, който се произвожда у насъ, но двойно повече се вноса отвънъ, при всичко, че почвата въ нѣкои отъ окръжитѣ, особено тия на югъ отъ Балкана, а така сѣщо и климата, доста благоприятствуватъ за сѣянието му¹⁾.

Ако сравнимъ производството отъ бобоветѣ и картофитѣ съ износа отъ сѣщитѣ (срѣдния) и получения остатѣкъ отнесежъ къмъ населението, то ще получимъ слѣдующитѣ цифрови данни за величината на дѣйствително употребенитѣ отъ тѣхъ за храна отъ населението :

¹⁾ До прѣди нашето освобождение, въ окръжитѣ Пловдивски, Т.-Пазарджикски и отчасти Хасковски се е произвеждало до толкова много орисъ, што надали се е доважалъ такъвъ отвѣтъ за въ цѣла Европейска Турция.